

(Berlin 1958). Bertold Spuler ile birlikte Adolf Grohmann'ın yetmişinci doğum yılı armağanı olarak hazırlanan eser çeşitli makalelerden oluşup *Der Islam* dergisinin XXXIII. cildi (1958) olarak yayımlanmıştır.

Strothmann çoğunluğu Şii fırkaları hakkında olan çok sayıda makale kaleme almıştır. Bunlardan bazıları şunlardır: "Literatur der Zaiditen" (*Isl.*, I [1910], s. 354-368; II [1911], s. 49-78); "Bedr-Ohod und Kerbela" (*OLZ*, XXIX [1926], s. 809-818); "Die Charidschiten" (*ZDMG*, LXXXI [1927], s. LX-LXI); "Berber und Ibâditen" (*Isl.*, XVII [1928], s. 258-279); "Islamische Konfessionskunde und das Sektenbuch des Aş'ari" (*Isl.*, XIX [1931], s. 193-242); "Drusen-Antwort auf Nusairî-Angriff" (*Isl.*, XXV [1939], s. 269-281); "Kleinere ismailitische Schriften" (*Islamic Research Association Miscellany* [ed. Asaf A. A. Fyze], London 1949, s. 121-163); "Die Mubâhala in Tradition und Liturgie" (*Isl.*, XXXIII [1958], s. 5-29); "Islamstaaten und christlicher Westen heute" (*Isl.*, XXXIV [1959], s. 1-33). Ayrıca başta *Encyclopedia of Islam* olmak üzere çeşitli ansiklopediler için maddeler yazmıştır.

BİBLİYOGRAFYA :

R. Strothmann, "Şi'a", *İA*, XI, 502-513; Abdurrahman el-Bedeî, *Mevsû'atü'l-müsteşrikin*, Beyrut 1993, s. 34-36; Abdülhamîd Sâlih Hamdân, *Tabakâtü'l-müsteşrikin*, Kahire, ts. (Mektebetü Medbûlî), s. 87-89; *Bibliographie der deutschsprachigen Arabistik und Islamkunde* (ed. Fuat Sezgin), Frankfurt 1993, XVIII, 113-117; B. Spuler, "Rudolf Strothmann (1877-1960)", *Isl.*, XXXVI/1-2 (1960), s. 1-3; R. Paret, "Rudolf Strothmann (4.9.1877 - 15.5.1960)", *ZDMG*, CXI (1962), s. 13-15; R. Sellheim, "Autobiographische Aufzeichnungen und Erinnerungen von Carl Brockelmann", *Oriens*, XXVII (1981), s. 42; Mecdüddin Kivânî, "İştrutmân, Rudolf", *DMBİ*, IX, 9-10.

HİRAL GÖRGÜN

STUDIA ISLAMICA

Fransız şarkiyat dergisi.

1953 yılında Robert Brunschvig ve Josef Schacht'ın editörlüğünde Paris'te kurulmuş olup İslâm'ın dinî, tarihî, kültürel ve fikrî yönlerini konu alan makaleleri içermektedir. İlk iki sayısı yıllık olarak çıkmış, daha sonra yılda iki sayı yayımlanmıştır. Aradaki bazı yıllarda (1958, 1968, 1971) tek sayı halinde basılan dergide Schacht'ın yerine 1971-1972'de bir süre G. E. von Grunebaum, ardından onun yerine 1975'ten itibaren A. L. Udovitch ve 1976'dan itibaren Brunschvig'in yerine A.-M. Turki editörlük yapmıştır. Ağırlıklı olarak Fransızca

ve İngilizce makalelerin yer aldığı derginin ilk takdim yazısında yayın ilkeleri anlatılırken öncelikle İslâm dininin meydana getirdiği medeniyetin muhteva ve niteliklerini ortaya koyma hedefi vurgulanmıştır. İslâm araştırmaları uzmanlarının yanında diğer eğitilmiş okuyuculara da hitap etmeyi amaçlayan derginin editörleri yeni konu ve tesbitleri öne çıkarmaya gayret göstermişlerdir.

Kuruluşundan itibaren araştırmacıların ilgisini çeken dergide birçok meşhur şarkiyatçının yazısı yayımlanmıştır. İlk sayıya J. Schacht'ın kaleme aldığı, kelâm ve akaid alanında o yıllarda ortaya çıkarılan kaynakların tanıtıldığı "New Sources for the History of Muhammadan Theology" adlı makalesiyle başlanmış, bu sayıda ayrıca Bernard Lewis, Osman Turan, G. E. Von Grunebaum, J. Lecerf ve J. Berque de İslâm tarihinde aykırı akımlar, Selçuklu hükümdarları, İslâm edebiyatı, mistik eğilimler ve Kuzey Afrika'ya dair makaleler yazmışlardır. Diğer sayılarda G.-H. Bousquet'nin "Observations sociologiques sur les origines de l'Islam", Ch. Pellat'nın "Le culte de Mu'awiya au IIIe siècle de l'hégire", R. Arnaldez'in "La pensée religieuse d'Averroes", A. Hourani'nin "The Changing Face of the Fertile Crescent in the XVIIIth Century", E. Tyan'ın "Méthodologie et sources du droit en Islam", J. Schacht'ın "Problems of Modern Islamic Legislation", A. Ahmed "Sayyid Ahmed Khan, Jamal al-Din al-Afghani and Muslim India", M. Al-lard'ın "Une méthode nouvelle pour l'étude du Coran", G. Makdisi'nin "Ash'ari and the Ash'arites in Islamic Religious History", H. Corbin'in "La place du Molla Sadra Shirazi dans la philosophie iranienne", R. M. Frank'ın "Several Fundamental Assumptions of the Basra School of the Mu'tazila", S. H. Nasr'ın "Al-Hikmat al-Ilahiyah and Kalam", M. Arkoun'un "Logocentrisme et vérité religieuse dans la pensée islamique", M. Bernard'ın "La notion du 'ilm chez les premiers mu'tazilites", F. Jadaane'nin "Les conditions socio-culturelles de la philosophie islamique", D. P. Little'in "Did Ibn Taymiyya Have a Screw Loose?", C. Hillenbrand'ın "The Establishment of the Artuqid Power in Diyar Bakr in the Twelfth Century" ve B. Abrahamov'un "Al-Ghazzali's Theory of Causality" başlıklı makaleleri dikkat çeken yazılardan bazılarıdır. Paris'teki G. P. Maisonneuve-Larose tarafından basılan ve günümüzde de İslâm araştırmaları alanında Batı'daki önemli dergilerden biri kabul edilen *Studia Islamica*, 2003 yılından beri A. L. Udovitch ve H.

Touati'nin yönetiminde yayın hayatına devam etmektedir. Derginin en son 2007 yılına ait 104-105. sayıları yayımlanmıştır.

BİBLİYOGRAFYA :

St.I, I- (1953-), tür.yer.; R. Brunschvig, "Perspectives", a.e., I (1953), s. 5-21.

M. SAİT ÖZERVARLI

SU

Hayatın kaynağı ve bilinen bütün hayat formlarının vazgeçilmez ögesi olan su yerkürenin yapısı ve canlıların yaşaması için hayatî öneme sahiptir. "Su" anlamına gelen mâ' kelimesi Kur'an-ı Kerim'de altmış üç âyette geçer (M. F. Abdülbâkî, *el-Mu'cem*, "mâ" md.). Bunların çoğunda bilinen anlamıyla su söz konusudur; bir kısmında ise insanın yarattığı meniden mutlak biçimde veya bir nitelik belirtilerek su diye söz edilir (el-Furkân 25/54; es-Secde 32/8; el-Mürselât 77/20; et-Tânk 86/5-7). Bir âyette de cehennemliklere içirilecek sıvı için bir nitelemeyle birlikte bu kelime kullanılır (İbrâhîm 14/16). Ayrıca Kur'an'da çeşitli vesilelerle suyun yağmur (en-Nûr 24/43; er-Rûm 30/48; Lokmân 31/34; eş-Şûrâ 42/28), nehir (el-En'âm 6/6; er-Ra'd 13/3; İbrâhîm 14/32; en-Neml 27/61; Nûh 71/12), pınar (el-Bakara 2/60, 74; Yâsîn 36/34; el-Kamer 54/12) ve deniz (en-Nahl 16/14; Fâtır 35/12) gibi çeşitli kaynak ve görünümünden yaygın biçimde söz edilir.

Bazı âyetlerde Allah'ın insanı ve bütün canlıları sudan yarattığı (el-Enbiyâ 21/30; en-Nûr 24/45; el-Furkân 25/54), gökten rızık, rızık sebebi ve temizlik aracı olarak temiz ve bereketli su indirdiği, böylece insanlara ve hayvanlara temiz ve tatlı sular içirdiği ve su ile yeryüzünü ölümden sonra diriltip insanlar ve hayvanlar için her türlü yeşil bitki, ekin ve meyveyi çıkardığı belirtilerek suyun yeryüzündeki varlıkların hayatı açısından önemine dikkat çekilmektedir (meselâ bk. el-Bakara 2/22, 164; el-En'âm 6/99; el-Hicr 15/22; en-Nahl 16/10-11; el-Furkân 25/48-49; es-Secde 32/27; ez-Zümer 39/21; el-Câsiye 45/5; Kâf 50/9-11). Suyun belirli bir tat ve ölçüde yeryüzüne indirilmesinde ilâhî kudretin rolü ve susuz bırakılması halinde insanın çaresizlik içine düşeceği vurgulanarak bu nimekte şükredilmesi ve üzerinde ibretle düşünülmesi istenmektedir (el-Kehf 18/41; el-Mü'minûn 23/18-19; el-Ankebût 29/63; er-Rûm 30/24; ez-Zuhruf 43/11; el-Vâkıa 56/68-70; el-Mülk 67/30). Kur'an-ı Kerim'de